

Италије сваки дан сем недеље. — Цена: на годину 12 динара, на пола године 6 динара, на 3 месеца 3 динара, на месец дана 1 динар. За иностранство 30 динара годишње.

РАДНИЧКЕ НОВИНЕ

Уредништво је у штампарији Раденковића Администрација у Социјалистичком Народној Дому.

ТЕЛЕФОН
Редакција 646
Администрација 674

Рукописи се не враћају. Огласи се штампају по врло јефтиној цени

БРОЈ 5 ПАРА

ОРГАН СРПСКЕ СОЦИЈАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

Данас, у 6 сати у вече, одржаће се на Позоришном Тргу (код Споменика)

ВЕЛИКИ НАРОДНИ МИТИНГ

на коме ће социјална демократија дати своју прву изборну реч. Нека нико не изостане!

Нека нико не изостане!

Како се ствари брзо мењају! Некада је радикална партија била сазивач великих народних митинга, а данас је то њој и њеној полицији бесумње досадан и непријатан посао. Она данас није пријатељ великих народних митинга. Она не гори више од жеље да сва народна маса добије прилике да се изјасни, да протестује, да се преброји, да негодује, да добије појма о својој моћи и даде доказа о свом огорчењу.

Та је улога прешла данас на партију пролетаријата, социјалну демократију. И сасвим природно. Социјална демократија је данас једини представник народних маса. Она је једина партија која у политичком уздизању тих маса гледа гаранције за своју победу. Она је једина партија која се не плаши када се масе крећу, која не стрепи ако оне буду шражиле што више, која се не узнемирава ако оне буду проговориле што громкије.

Буржоасији то није пријатно. Она жели гласове тих маса, али не жели њихове протесте, њихово буђење, њихово уздизање. Народ који се политички најмање интересује, најлакше је глобити и експлоатисати, и њега буржоасија највише воли. Што је неки народ мање политички просвећен, самопоуздан, самосталан и одлучан, тим дуговечнија власничка превласт и споконјнија буржоасија. Зато је принцип буржоаских партија да свест народних маса замагле безначајним интригама, да њихову самосталност униште натурањем свога турсорства, да њихово здраву суђење помуте вицом на личности место да га развијају критичком система.

Да није данас социјалне демократије, изборна борба би се претворила у одвратну трговину и удурму, а победа би зависила од јачине банака, притиска власти и вештине и умешности политичких лајаваца сумњиве спреме и штребера јевтине репутације.

Рачуне тих политичких спекуланата квари данас социјална демократија. Као каква огрсмна труба, она заглашује шапат по будацима, претње по полицијским канцеларијама, лажи и обмане буржоаских агената, и

окреће народне масе јавној борби и одлучној самосталној акцији. Слободно се сме рећи да данас на социјалној демократији лежи прави јавни живот у овој земљи, јер само она има интереса да се узбуркају најдубљи слојеви великога народнога мора, да се усталаса пучина и да се опроба чврстина сваке партијске барке која се на ту пучину отисла.

Београд је већ осетио предзнаке једне такве буре. Буржоаске партије су се кренуле у лов и почеле бацати своје мреже. Пишу се писма „угледним“ грађанима, одржавају се конференције по свима квартовима, траже се гласови и врше погодбе. Ми морамо на то дати достојан одговор, али не писмима, затвореним конференцијама и новим понудама. Ми морамо одговорити друкчије, смелије, снажније: узбуркавањем мора, зашалавањем пучине, подизањем буре од протеста и гњева народних маса.

Нека на таласима те буре затрепери свака несигурна партијска барчица која носи на себи политичке спекуланте!

Нека се покидају крме ловаца који су пошли да хватају гласове!

Нека народ проговори смело, ошворено, јавно и у масама које ће окрепљити душу разочараних појединаца, окуражити клонуле, све нас загрејати одушевљењем за рад и вером у победу!

На митинг, радници, грађани!

Наш велики борац Лийкнехт рекао је: *Кад пролетер да свој марш за буржоаску штампу он онда врши издоју према радничкој класи. У овим речима има много више дубине него што се на први поглед чини. Буржоаска штампа, нарочито што жисти, што је ошров који разједа и разгриза велики пролетерски организам. Најбоље с њом, пошто нам она ништа не штеба! Радничке Новине дружају својим читаоцима све што један журнал штера да им дружи.*

Carus.

Другови, читајте „Борбу“

На брзу руку

Хашпредначки изборки манифест

Нису ни напредњаци заостали иза фузионаша и самосталаца. То је, додуше, партија високе гостине и шрулих газда, партија шрулих и шешко покретљивих људи; али, чим се објаве избори, сви они постану врло хитри, неуморни.

Ових дана, на пример, они објављују да су установили своју партијску канцеларију, свој партијски секретаријат, како би се рекло језиком модерних политичких партија. Као што се види: хитри неки људи! Није прошло ни педесет година откако су, под блаженопочившим књазом Михајлом, створили партију, а она већ установили свој партијски секретаријат, који ће бити центар из кога ће се ширити најредначке идеје.

Секретаријат је врло добро организован: тамо је већ пренесена једна класа. г. Милорада Павловића и неколико меничких пориђеља Привредне Банке. Једном речи, удешено је све што треба за пробазирање и популарисање најредначкога програма.

Сад се тамо пише изборни манифест. Уједно, два изборна манифеста. Један је упућен свима вагабундама, сециксама, и уопште људима без занимања који, због тога, могу на себе најлакше да приме свако занимање и да гласају на чије име хоће. Селаци и шрговци који одлазе на вшаре и све брижне домаћине могу, према шуме, за овај месец дана бити пошпано сјакојни: нека се не плаше да ће им бити сечене крсе или ноћу краден веш, пошто ће сви који се шим сива римз баве бити месеца августа најредначки агитатори и гласачи, нарочито у Београду, и имајти много боље приходе но од свог уреднога занимања.

Други изборни манифест упућен је покојницима. Њега ће, преко шрног асијалчешта, откуцајти на онај свешт чувени сиритист професор Миленко Вукићевић или други који телеграфист који одржава везу с небом. Тим манифестом, који је врло дирљиво написан, идздвају се сви умрли најредњаци — па и остали који су на овој грешној земљи били радикали, либерали или социјалисти али који су на небу, у неј посредној близини Вечне Истине морали пошати најредњаци — да се ноћу 31 јула сјусице на земљу, гласају за напредњачке и шимо гласу од пројасији милу нам Ошачбину. Трошкове за подвоз на аероплану или на луфтбалону поднеће фирма Павловић.

Бојим се само да 2 августа, сутра дан до избору, кад покојни гласачи поседају у своје аероплане и луфтбалоне, г. Павле Маринковић или г. Милорад Павловић не заштраже једно скромно мештанце и за себе, ше да оставе овај незахвални на род који никако не може да увиди и неће да верује да су најредњаци једини сјас за нега.

Човек што се смеје.

Изборна борба

Кандидати за округ Чачански

За посланичке кандидате наше Партије у округу Чачанском ушврћени су другови:

Радомир Ивановић, абаџија из Чачка.

Миљко Савић, економ из Свештице.

Коста Ђорђевић, каменоразац из Краљева.

Велимир Ђуракић, економ из Зеока.

Живан Станојевић, оски радник из Београда.

квалификовани:

Коста Новаковић, новинар из Београда.

Мидивоје Тадић, адвокат из Ужица.

Конференција на Дунаву

Месна партијска организација за Београд позива чланове партијске секције „Дунав“ на конференцију у суботу, у 7 сати вече, у кафани „Солун“ на Рибарској пијаци.

На конференцији ће говорити друг Димитрије Туцовић. Управа.

Окружна конференција у Лироту

одржаће се у недељу 29. ов. м. у 2 сата по подне у кафани Ваце Павловића, ради кандидације посланичке.

На овој конференцији ће бити изасланик Партијске Управе друг Лука Павићевић.

Режим насиља

У колико се више приближује дан када ће народ имати да каже своју реч о последњим догађајима и о политици фузионашкога режима, у толико фузионаши постају дрскији и безочнији у вршењу насиља. Од другова из Крупња добили смо писмо и телеграм о насиљу које над њима врши тамошњи срески начелник, г. Влад. Поповић. Он је растурио један наш збор у затвореном простору, па је после позвао радника Љубомира Обрадовића и тукао га.

Јуче смо из Ниша добили од члана Радничке Коморе телеграм ове садржине: „Фузионашка господа у нишкој радионици призивају за време рада све раднике у своје канцеларије, прете им и насилно их приморавају да се упишу у њихову партију. Протестујте.“

Широм целе земље фузионаши и њихови агенти врше притисак, застрашивање и насиље над бирачима, да би их на тај начин убедили да треба на дан избора да гласају за њих. То је слобода фузионашкога режима! Или ваља фузионаши сматрају да народ још није спреман да изађе на испит зрелости, што рекла Самоудрава, па треба полиција мало да га припреми да не би пао на испиту?!

„Борци за права и борци за величину Србије“

Те историјске речи изашле су из уста Давидовића, а лицем 14 јуна у граду Крагујевцу. На питање које му је упућено на окружној конференцији: у каквим се односима налази самосталска странка са официрским кором, одговорио је шеф странке:

„У нашој борби противу безакоња фузионашког са официрским кором нашли смо се на једном шерену. Они су се борили противу насртаја на њих, а ми смо се борили противу насртаја на нас. У борби на једном шерену нашли су се борци за народна права и борци за величину Србије. То је све, и никакве друге везе са официрским кором ми нисмо имали.“

„Борцима за народна права“ удариле сузе на очи због насртаја на официрски кор, на борце за величину Србије којима се — чудна ми чуда! — прохтело да мало поиграју са чизама и са мамузама, по леђима српскога народа. Па да, ко ће се други сажалити и ко ће други прихватити братску руку „бораца за величину Србије“ него „борци за народна права“!

Ми мислимо да је ова изјава шефа самосталца речита да не може бољи бити колико се може говорити о демократизму самосталске партије када она оглашује само официре као борце за величину Србије и са којима, а не са народом, прави савез против владе, да на њено место дође она помоћу и у друштву официра. Како бедно звучи та фраза бораца за народна права који су подигли углед двора и официрске клике која лоше да завлада и који су дали пуну моралну потпору фузионашима да их истим оружјем, једним срамним пактирањем са официрима и срозавањем угледа парламента, надбију у тој утакмици ко ће дати више официрима на рачун народа.

Нити су ови борци за величину Србије, нити сте ви борци за народна права, једна самосталска странка. Народ ће на овим изборима умети да покаже да је он једини био борац за величину Србије а да му је у борби за народна права једино Социјална Демократија указивала и сада указује прави пут.

Пре извесног времена добили смо вест из Солуна да је полиција Веницелосова опет извршила напад на социјалистичке организације у Солуну. Она је опет употребила најодвратније средство против социјалиста, издајство према отаџбини и оптужила их за комунистичку уредништво Бугарске. Као жртва тог гоњења пао је друг Ардиџи, уредник „Аванта-а“, органа солунске социјалистичке федерације. За њим су дошли другови Бенароја и Јона, који су затворени а затим прогнани административним путем на острво Накос.

Баш као у Русији! Веницелосова влада труди се да изједначи свој режим са режимом руских Сибијана, Плеве а и да штитеница Грчка не изостане ништа од своје заштитнице Русије. Колико је одвратан тај реакционарни курс „највећег балканског политичара“ Веницелоса најбољи су доказ та гоњења наших другова којима се најмање може потурати та проста полицијска подвала, *својераче комита*. Многи наши другови из Србије познају друга Бенароја коме су исто толико запали за срце бугарски, српски или турски капиталисти колико и грчки и јеврејски, чије је он народности.

Наше братске партије у Европи изрекле су своју осуду над овим полицијским режимом Веницелоса и грчком владом која радничкој класи Солуна одузима и оно слободу што су је имали под некултурном и назадном турском управом, место да их прошири и покуша утрти трагове проливане крви балканских народа, дајући им слободу, право на живот и право на борбу за напредак! Ми се придружујемо том протесту у толико енергичније у колико слабење ма које балканске социјалистичке партије значи нашу слабост а јачање шовинистичких струја у балканским државама.

Грчка влада, срам да те буде!

Величанствена моћ радне снаге

Штрајк у лесковачким фабрикама који траје више од два месеца, најизразитије је истакао *величанствену моћ радникове радне снаге*.

Као и свуда, тако је и у нас штрајкашка политика и борба морала, овда онда, бити ометана методима анархо-синдикалистичких теоријских метода који, на супрот значају задржавана радникове радне снаге од учешћа у производњи, као *најфикаснијем средству у борби радника са послодавцима*, истичу методе рушења људи и ствари и често пута препоручују физичке нападе штрајкашких маса на групе штрајкбрехера, чега је увек био резултат: *деморалисање и пропасти штрајка или његово угушење оружаном државном силом*.

Тркови које су до данас лесковачки фабриканти у борби са нама употребљавали, неспорно су били срачунати на то да се радници штрајкаши истерају из њихове једино јаке и победоносне позиције: *задржати радну снагу у штрајкашким логору у месту да оде на рад у фабрику*, и натерати штрајкаше на физичке сукобе са полицијом, где би као слабији сигурно претрпели крах.

Довођење Арнаута у фабрику за штрајкбрехере до очигледности је показало да фабриканти нису ни мислили на неки рад са њима, већ само да преко њих провоцирају штрајкаше на спречавање уласка радницима који хоће да раде у фабрицима, што би био повод да полиција интервенише оружаном силом и у крви неколико штрајкаша угуши штрајк. Да фабриканти једино у физичком сукобу штрајкаша са полицијом гледају у пропаст штрајка, доказ је још и у томе, што су они најмили неколико комитских лумпова, опијају их и свакога дана са њима излеђу из фабрика и врше нападе на штрајкашке страже, једино у намери да *штрајкашким радничку масу увуку у физички сукоб са полицијом*.

Али радници су знали да је за фабриканте једино решење штрајка у *интензивном крешању свих различита у ренџабилној производњи есејапа*, што се може постићи само *ујослављањем за рад сјособне радне снаге*, враћањем штрајкаша на посао, и они се нису преварили. Арнаути, доведени из нових крајева Србије, морали су бити отпуштени из фабрике, пошто нису могли извршити намењену им улогу: *да својом доласком изазову угушење штрајка полицијом, и враћање самих штрајкаша на рад после изгубљене борбе*.

Да су фабриканти очекивали да ће натерати натраг у фабрике штрајкаше, као једине способне носеће радне снаге, *узушвањем штрајка оружаном силом*, доказује и посредничко-провокаторско улога окружног начелника Г. Живојина Ружића. Јер, шта би друго значило него провоцирање на крв то, што Г. Ружић закључује преговоре, у име фабриканата, изјављује да је споразум постигнут и моли да се сутра сви радници врате на посао; одлази из Лесковца а иза леђа штрајкаша наређује лесковачкој полицији да у вече, ма и по цену штрајкашке крви, „енергично растера штрајкаше“ и Арнауте спроведе у фабрику? План до очигледности гадан али и јасан: преговорима обманути, довођењем Арнаута револтирати штрајкаше и изазвати их на крвопролиће.

Да би се крвопролићем заиста сломио штрајк, доказ је у крви угушени штрајк на Чукарици марта 1907 године. Тада је при спречавању сељака крушевњана да не уђу у фабрику шећера, дошло до физичког сукоба штрајкашке масе са оружаном жандармском силом. Сукоба, у коме је неколико штрајкаша погинуло, неколико рањено а један број похапшен док су сви они синдикалистичко-директашки елементи, који су на физички сукоб увукли штрајкаше побегли чим је одпочела дејствовати жандармска брзометка. После, на такав начин слоњенога штрајка, све што су разбјегене штрајкашке масе могле још учинити, било је — *бегане од хајса и молбе фабрикантима да се врате на посао*.

Благодарећи само томе, што до сад лесковачки штрајкаши нису наишли на терен сукоба у маси са полицијом, и поред свих трикова лесковачких фабриканата, и поред свеколико полицијског провоцирања, па чак и поред толиког довођења штрајкбрехера не само Арнаута из

нових крајева и сељака из околине Лесковца, него чак и четрнајест квалификованих радника са породицама из Аустроугарске, штрајк данас стоји боље и са више изгледа на успех него што је то било првога дана. Арнаути неспособни за фабричне послове отишли су оставивши фабрикантима искварене машине и упропаћене сировине; сељаци сваког се дана међају не добијајући обећане наднице; доведени штрајкбрехери из Аустроугарске, њих је једанаест са породицама, напуштају фабрику пошто су увидели да су од фабриканата обманути, и обраћају се писмено конзулату за помоћ да се врате својим кућама.

За минула два месеца, и ако је штрајк пролазио кроз врло озбиљне кризе, ипак данас стоји боље него икад, јер фабриканти далеко од тога да су што год производили, и мали су суви штету причињену великим трошковима око изабаве штрајкбрехера, искварених машинама, упропаћеним сировинама и трошење на одрешене псеће службе комитских лумпова и појењем, хранењем и плаћањем млађих и старијих полицијских органа.

Наши синдикални функционери могу из овога штрајка, тако да рече, опипљивим примерима увидети колика је величанствена моћ радникове радне снаге, и извући конзеквенце, да је за сваки успех штрајка главни основ *умртвљавање промисловних капиталних уложеног у предузеће тиме, и једино тиме што неће бити радне снаге која ће уложеном капиталном производњу давати производну моћ*. А то значи, *победа у једном штрајку заснива се на сјпрану јачега*. Или: *кплатист може држати дуже свој капитал без његове производничке функције и вишка вредности, а то значи без радне снаге, или радници могу издржати дуже без рада?*

Да би радници могли издржати дуже без рада, него ли капиталист без радне снаге, зна се шта је услов: *јак синдикалне организације*. Јак свешћу својих чланова и јаке својом касом.

Из партије

Организација у Прокуљу изабрала је управу: председник Милава Миликовић, пиљар, секретар Сава Прокић, ковачки радник, благајник Антоније Милутиновић, кројачки радник, чланови: Тихомир Марковић, текстилни радник и Душај Станковић, лимарски радник, контролорни: Тодор Балабановић, столарски радник и Миливоје Цветковић, обућарски радник.

Организација у Гучи изабрала је управу: председник Рајко Станић, секретар Богдан Броћич, благајник Борисав Шушић, чланови: Вилосав Ђуровић и Витомир Протић, контролорни: Љубомир Ђуровић, Јанахије Белобровић и Илија Мрвић.

Ко хоће да се упозна са марксистичком науком *тај нека буде ситални прешјалаћник и чајалац социјалистичког часописа Борба*. Цена на годину 8, за пола године 4, за три месеца 2 динара.

Другови, спремајте се за изборну агитацију

Ка страхотиво парала њену утробу! Земљу су лафети и разорна зрна необично тресли. Барут је врео свом несрећном својом, и после само једног сата страхотиво праску оружја при дружи се јаук покиданих, пресечеких људи, који даваше једну чудну, непојамну хармонију. Али сам одмах поимислио да је то химна „савршеној култури“ добу у коме живимо, и да су се 20 векова људског живота њом и њој сличној култури одликовали. Али где ће нове генерације? где ће потомство да се сакрије од те културе?

Одговор је кратак: На плећа режиму, па у пакао с њим!

С. Станковић.

Песма борбе

(Химна „Абрашевића“)
Комјонисаво С. Цијачки

Нека загрми песма борбе
У сваки Земље далеки крај,
Нек' патницима целога света
Утоли јаде, разгони вај.

Нека забрује гласи њени
Свуд где зној лије и липти крв,
Где год се радник од тешка рада
Угуби страшно к'о снуји црв.

Нека се ружи, ломи, пада
Самога Неба звездани свод —
Ми немо борбом крвавом, страшином
Сав човечанства усрећит' род.

Марно Шарчевић

Из дана у дан

Мост на Тимоку. На државном путу између Зајечара и Књажевца, а на реци Тимоку, подићи ће се још један мост гвоздене конструкције, за који је одобрен кредит у суми од 15.000 динара.

Оријенталне жељезнице. Г. О. то Милер, директор оријенталних жељезница, био је јуче код Министра Грађевина, и поднео му протокол делегата, о откупу оријенталних жељезница. Питање ово са свим је довршено, и у првој Министарској седници, биће дефинитивно решено.

Нови пешкеш милитаризму. Министар војни био је јуче у дворцу код престолонаследника и подписао све војне указе, који ће се о Петровдану публиковати.

Укази су обухватили: производства официра, који су прошлим указима случајно или погрешно изостављени, реактивисања из резерве у активу, унапређења административних чиновника и помиловања.

Г. Чапрашиков код Пашића. Бугарски посланик г. Чапрашиков, био је јуче код председника владе г. Н. Пашића. Ова поста стоји у вези са последњим инцидентима, који су се десили на српско бугарској граници близу Радовишта.

Исплата возарине. Министар грађевина тражио је од Министарског савета кредит од 280.000 динара, за исплату дужне возарине на државним жељезницама, учињеној за рачун министарства унутрашњих дела.

Курс занемписмене војничке. Од 1 јула почеће курс за непписмене војнике Вардарског пука, којих има 391.

За управника постављен је г. Урош Благојевић. С њим ће радити још 22 учитеља, из Београда.

Нова поштанска станица. Решењем г. министра грађевина, отвара се од 1 јула нова поштанско-телеграфска станица у Сарварцима.

Повређен од трамваја. Синоћ око 9 часова, пред хотел „Крагује

вац“ Михаило Танасковић, хлебар оvd. хтео је да ускочи у трамвај и при пењању омакне се падне и лако повреди по глави.

Преглед Вајфертове пиваре. По жалби Радничке Коморе, привредни инспектори извршили су преглед послова и књига у Вајфертовој пивари, и том приликом констатовали су, да настојници употребљавају на прекорвремену рад радника, противно закону о радњама, а сем тога и неке ситуије неправилности. Према реферату инспектора, учињена је строга напомена послодавцу, да се у будуће такве погрешке не дешавају.

Против пореских терета. Јуче је дошла из Приштине у Београд једна депутација тамошњих грађана, да се жали на велики порез, који им је за ову годину распоређен. Она тврди, да је једном од њих, који је под турском управом плаћао 10000 годишњи порез, сада распоређено 7000 динара!

Комисија у Бору. И у Борске руднике, послата је јуче једна комисија, да извиди неправилности по закону о радњама, које се врше према тамошњим радницима.

Кланица ради!. Драгутин Клисарић, из села Змиче у округу чабанском, пресудам Земаљских Судова, осуђен је на смрт, за два дела убиства и 19 дела разбојништва. Министар правде није предложио Клисарића за помиловање, због чега ће бити ових дана стрељан.

Измене у закону о радњама. Трговачка комора, поднела је предлог Министру Народне привреде за измену извесних одредаба у закону о радњама.

Пчеларски конгрес у Прагу. У идућем месецу, Јулу, одржаће се у Прагу Свесловенски Пчеларски Конгрес. На овај конгрес послаће свога делегата Пољопривредно друштво а од стране Министарства привреде присуствоваће г. Др. Вел. Стојковић, секретар Министарства.

Из унутрашњости и Нове Србије

Не Мозелману, већ влади

Један родитељ који има сина у војсци у Новој Србији упутио нам је једно писмо на адресу Мозелмана, реформатора краљевско-српске поште, износеди једну од многих хиљада неуредности на нашој пошти. Кад је реч о пошти у новим крајевима, може се слободно рећи да је она изостала бестрага и иза старе скандалозне турске поште. Половина писма се погуби а половина иде по десетину дана до места. Телеграми путују обично по два дана, о пакетима и поштанским улупницама да и не говоримо. Овај сиромашак, који нам пише, одвојио од уста 10 динара и послао сину у новчаном писму 2 маја ове године. 19 маја добија од сина одговор да писмо и новац није добио. 23 маја пошिलाц изда потерницу и до данас, 17 јуна (када је он писао), вели, нема никаквог одговора на потерницу.

Маса оваквих случајева које нам појединци саопштавају показује најбоље како фузионашима није стало да ту новослободену земљу уреде и уврсте у ред културних земаља просвети, управи и саобраћају, већ да је даду својим партијским кнезовима и слугама да је изделе и опљачкају.

Зато ми, место Мозелману, смаотрамо да ово треба упутити радицијалној влади, односно у овом специјалном случају, надлежнијем фактору: бирачима да они пресуде.

Режим „ослободилаца“

Скојље

Велике су неправде и насиља која се врше над сиромашним светом у новим крајевима. Полицијске власти, чија би дужност била да нас штите од неправде и насиља, удружују се са агата и беговина те нас заједно деру. Има нас више од педесет баштована који радимо на имању Амид бега више од двадесет година. Али је Амид бег осетио благодети новог режима и видео да се у њему може још више плачкати него под Турцима, па хоће да се тиме користи. Он нас у договору са полицијском влашћу позива свакога дана у квартал, и то сад кад ми имамо највише посла и кад треба да прибирамо своје производе, позива нас да бисмо ми пристали на оно што он тражи, а што је, без сваке сумње, противно данашњим законима.

Отворено писмо

Г. Министру Народне Привреде
Београд

18. марта ове године ја сам Вама поднео молбу да ми се одобри да могу посећи 50 комада чамових дрвета за израду ободова за сита. Ви сте у априлу месецу ту моју молбу вратили овдашњој Окружној Шумској Управи као и осталих молбаци

ФЕЛТОН

У пакао с њим!

Били смо на једном брежуљку. Позад нас био је већи брег на коме је била наша јединица. Пред нама је била падина, једна равница од 4—5 километара у квадрату. На крају те равнице према нама био је један вис, стасит и огроман, много већи него овај на коме смо ми.

Отпочела је падати ситна кишица, али тако брзо и непрекидно да је сваки од нас оквашен до голе душе. Истина завиле смо се шаторским крилима, али која вајда кад је киша непрестано цурела и увлачила се и у најмање отворе. Ветар је страшно почео да дува. На земљи је било блато до више чланака. Лежати се није могло, ма да смо с времена на време добијали смену у стражарима. Главни смо били као вуци, јер нам хлеб ни са које стране није могао доћи.

У нечувеним мукама проведесмо два дана. Одједанпут нешто се уско меса. Отпоче комбинација свију је диница и родова оружја на томе крилу. Неколико ескадрона коњице ухватише лево у безумном галопу. Једна коњица батерија отскоци на један љубик испред наше мртве страже, а неколико пољских батерија поседоше неке висове десно од нас.

Да би се о целој ствари у неко-

лико информисао, одем у шатор мог командира. Одшкочио сам шаторско крило и имао сам шта да видим: Командир је узео слику своје миле веренице, стегао је обема рукама и плаче. Повучем се назад и помислих у себе: Да, њему није лако. Човек је имао лепе а можда и величанствене перспективе, његов је живот драгоценији него мој, јер ја, један сиромашак који ћу се патити целога века немам у толикој мери да зажалим за животом као он!

Један водни официр дојури од некуд, трже ме за раме и запити: Где је ту командир? — Не, није. — Шта је ли је? — Раздера се овај. Он се ухвати за шатор, а ја се брзо удаљих.

Било је пре подне, колико сати не знам. Облаци су се сада спустили тако ниско, рекао бих да миле по земљи. Ветар је престао.

Десно од нас потмуло зачу се пуцања, није прошло ни 2 сата а пред нама се спуштени облаци почеше да ковитају као ветар кад дохвати расплетени прамен бујне девојачке косе. Сваки стоји запањен. Поред нас и преко нас отпочело је смртносно дејство свакорвнског оружја. Грмља вина мртвих, укштених топова погасила је људске умове, који, до мало пре, беху живи. Орао смрти беше раширило своја црна крила над целом нацијом једном!

Раствурени облаци саставили су небо са земљом и васиона је дрхтала свом грозотом, јер је челична техни-

— да поменута управа да своје мишљење.

Ви сте истој управи издали налог да она од нас наплати таксу за ранија одобрења, а за то моје раније одобрење од 30 дрвета и онда да Вам управа спроведе следеће молбе на одобрење!

Међутим Ви сте свима који су Вам до сада поднели молбе за одобрења дрвета, одобрени сечу па чак Миљинку Димитријевићу и по две молбе, те је тако добио 100 дрвета а мени ни до данас нема одобрења!

Је ли то зато што су неки само-сталци а неки радикали, а за мене сте са поверљиве стране обавеште-ни да сам Социјалдемократ? Или сте убеђени да остали молиоци имају већих заслуга!

Или су само они прољевали крв у ратовима а ја ваљда сам седио код куће и сецкао купоне као они што сте им одобрили сечу и нису никуд макли од куће? Напротив, ја сам издржао све, и сносим све терете државне, и платио сам први таксу и трошарину за прошлу сечу, и износио своја прса пред непријатељске куршуме да заштитим отаџбину, као што је радио и сав сиромашни свет ове незахвалне отаџбине, па и-пак Ви као преставници те „наше отаџбине“ не дате и нећете мени да одобрите потребну сечу да би могао и ја живети. Ја Вас питамо, може ли то и сме ли то тако да буде да се свима осталим одобри сеча који ни у ком случају нису стекли веће право од мене, и питам Вас је ли то по закону? У ову нашу злосрећну Тару дошла је и ала и врана и сви они имају права да секу колико хоће и њима се даје и капом и шаком, зато што су то сви помагачи овакве распукуће радикалске политике и приврженици радикалског пљачкашког режима, док сам ја члан Социјалдемократске странке и огорчени противник радикалског анти народ ног режима и у опште буржоаског неправедног друштва.

Ако Ви чекате и хоћете да ја дам изјаву преко „Самоуправе“ да нисам социјалдемократа и да ступам у редове „јединоспасављуће“ радикалне странке, ја ево дајем изјаву преко „Раднички Новина“ да сам био и остајем члан Социјалне Демократије и да ћу се преко ње још више и огорченије борити против радикалске пљачкашке политике. А Вама сада стоји до воље хоћете ли или нећете да ми одобрите сечу дрвета за изразу овода за сита, јер ја имам и другог начина како ћу моћи добити потребна дрвета и питаћемо Вас јесу ли српски закони пред свима Србија једнаки?

21. јуна 1914. год.
у Б. Башти
Живојин Веселиновић
ситар из Б. Баште

ИЗ РАДНИЧКЕ КОМОРЕ

О несрећном случају у Ковиљачи

Радничка Комора је упутила следећу представку Министарству Народне Привреде:

4. Јуна т. год. пре подне десило се несретан случај на грађевини предузимача Браће Митровића у Ковиљачи.

Са скеле на другом спрату пао је радник Вјислав Јовановић, родом из Ковиљаче стар 28 година, јер је пукла ласка под ногама радниковим, ударно је грудима о гвоздени трегер и веома је тешко повређен, сумња се да ће остати жив.

Извештавајући о овоме несрећном случају Министарство Радничка Комора и овом приликом повалва: да ће се повреде и погибије радника дешавати из дана у дан у све већем броју све дотле, док г. Министар Привреде не отпочне строго кажњавати послодавце за сваки несрећни случај са 1000 дин. по чл. 153 тач. 2. Зак. о радњима и док при вредна инспекција не отпочне оштро захтевати од свију предузетника да врше Зак. о Радњима и да примењују чл. 60 Зак. о радњима о 10 — часовном радном дану. Тако исто крајње је време да се почне спроводити и осигурање радника на случај повреде и болести.

Један протест

Радничка Комора је упутила следећу представку Министарству Народне Привреде:

Услед нефункционалности Суда Добрех Људи у Соко Бањи се и даље слободно закидају и пљачкају радничке зараде. С тога Радничка Комора се понова обраћа Министарству с протестом: Зашто се избрани Суд Добрех Људи у Соко Бањи још није увео у дужност.

Крајње је време наступило да бу-

де и у Соко-Бањи привредни Суд уведен у дужност.

Радницима је прпало зараде око 500 динара зато што није Суд Добрех Људи одмах после избора почео радити.

За железничаре

Радничка Комора још почетком јуна т. г. уложила је протест код Дирекције Срп. Држ. Железница за то што Дирекција намерава да узме са стране машиновође и ложаче, премда у Србији има довољан број испитаних машиновођа и ложача са потребним квалификацијама.

На овај протест Дирекција је одговорила „да јој није познато да у Србији има довољан број испитаних машиновођа и ложача са потребним квалификацијама, како то Комора тврди, и за то ће Дирекција бити веома обавезна Радничкој Комори да јој таква лица упуту, а Дирекција је у могућности да прими у службу 8 машиновођа и 10 ложача са положени испитом.“

Радничка Комора је одмах спровела Дирекцији извештај Савеза Металских Радника, из кога се види да испитаних машиновођа са дипломом има 36. Сви ови испитани машиновође још данас лопитају — ложе на срп. државн. железницама, њих Дирекција систематски запоставља, премда међу њима има велики број који су положили испите пре годину па и 2 а један пре 3 године. Поред свега тога Дирекција је намеравала да набави машиновође из иностранства. Јавићемо накнадно, да ли је Дирекција искористила овај одговор Радничке Коморе или је ипак продужила своју стару праксу да набавља железничко особље из иностранства.

Промена

Буржоаска штампа се пита шта ће донети нови избори. Њу нарочито интересује нова изборна коалиција, опозициони блок. Шта ће она учинити на изборима, и да ли ће створити какву промену у нашем политичком животу? Свако ко суди на основу ранијег политичког искуства не може очекивати од блока ништа до да обори фузионашку владу, а ко познаје расположење у народу мора сумњати да ће блок и у томе успети.

То не значи да ће народ, осуђујући опозициони блок као „неморалну спрегу“ како га назива „Самоуправа“ — што он и јесте, — реванширати му на тај начин што ће гласати за фузионаше? Не. Народ се, после ратова, повећаног буџета и удвострученог зјма толико заситио радикала, да мучно да би за њих гласао све кад би и поверовао обећањима која радикални орган пред изборе чини.

Али му и буржоаске опозиционе партије дају исто тако мало гаранције, чак и да не излазе овако удружене. Још народ памти терор на предњака и либерала, као што се ни по чему добром не може сећати ни кратковремене владе самосталске. И док су излазили на изборе сваки за себе, још су се бирачи могли и колемати, бирати између многих зала понајмање. Али данас кад се проповедници суверене полициске власти удружују с химнопевцима милитаристичке самовоље, ништа неће подићи углед предузећу што су га створили „овејалне демократе“, девицански чисти самосталци.

И, најзад, кад се овај народ не би толико обзирао на прошлост, и ранија дела, ради чега би пошао за опозиционим блоком? Шта он хоће, шта је његова изборна парола? Да обори Пашину, да сруши срамни, корумпирани фузионашки блок! Тај циљ, и сам по себи, не би значио много; у земљи Србији, где је обраћање злочиначке, корумпиране, не патриотске владе вечита изборна парола, он не значи ништа. Таква изборна парола значи само замењивање једне партије, у Србији је она увек доводила до новог још скандалознијег режима. У том погледу народ у Србији има у многоме права кад политичку борбу своди на ону циничну девизу: Устани ти да седнем ја! А све наше буржоаске партије својим досадањим радом само су могле потврдити ово наивно и ограничено схватање нашег света.

И да се на политичкој позорници не јавља једна нова струја бирачки свет би могао бити само равнодушан. Ко би гласао, гласао би што му то лични интереси диктирају или што га обавезе приморавају. Овако, пак, народ се с пуно наде окреће једном новом политичком покрету. То није ни конзервативна странка, која хоће да унесе Србију сенатом и новим привилегијама владоуци, нити аграрна странка г. Пере Мак-

симиовића из Смедерева, која својом ситнобуржоаском демагогијом хоће да примаме свет, који је економски, новчаним заводима за себе привезала. То је наша Партија, социјална демократија. Излазећи са својим скроз демократским програмом, тражећи дубоке друштвене реформе, дајући поуздане гаранције својим досадањим радом, она је последња нада свих широких слојева радног народа.

Сиљно је одјекнуо у народу глас да ће социјална демократија узети учешће при изборима у целој земљи, а још сиљнији утисак оставља отпочета агитација.

Изборни резултати изненадиће и оне који се уздају у полицију и порезнике, као и оне који сву наду полагају на број добијених куглица при прошлим изборима.

Изборни успех социјалне демократије, револуционисање и буђење широких маса у Србији, то ће бити једина промена створена овом изборном борбом. Да ли ће се буржоаске партије користити лекцијом коју ће на овим изборима добити,

да ли ће изменити своју противнародну политику, то је питање њихове увиђавности и животне способности. Али да ће гораст социјалистичких гласача, поверење које ће народ указати социјалној демократији, неодољива жеља народа да се кида с досадашњим политичким режимом, изазвати промену садашњег политичког курса у Србији, несумњиво је. То је једина промена која се може очекивати, то је једина корисна промена коју треба желети.

Синдикални огласи

Секција наменорезаца позива све каменорезачке раднике да неизоставно дођу на конференцију у недељу 29. м. у 9 часова пре подне у Народни Дом. Нарочито се упозоравају другови из унутрашњости да неизоставно просете ову конференцију, на којој ће се поред синдикалних ствари говорити и о наступајућим изборима.

Савез шивањских радника. Секција јорганџија* оержаће конференцију у недељу, 29. овог месеца, у 8 сати пре подне у локалу код „Европе“. — Београдска ул. Позивају се сви јорганџијски радници да на конференцију дођу, јер је врло важна.

Управа

Последњи час

Нова искључења Франковаца

Загреб, 25. јуна. Чланови Франкове странке и земљорадничке партије не присуствују седницама Сабора. Модрушан предложио је да Миљковић, члан франкове странке буде искључен из 30 седница због увреде председника Сабора. Предлог ће бити изгласан идуће седнице. Предлог који је био поднешен јуче, односно искључења Хорвата и Затлуке за још других 30 седница, усвојен је, а дискусија буџета још траје.

Посланик Хрвој, члан Старчеве партије странке изјавио је поводом српског питања, да се он радује напретку српског народа, који је сломно турски јарам. Говорник протестује против гледишта, да ће српски народ апсорбовати Хрвате: Све дотле док буде живео ма и један члан странке права то се неће догодити. Говорник не полага своје наде на поједине личности, већ рачуна са здравим осећајем народа и јединством југословенским. На послетку говорник енергично осуђује сарајевски атентат.

Резултати социјалистичких протеста

Загреб, 25. јуна. С обзиром на то што демонстрације у појединим местима и даље трају и узимају такве сразмере да ремете јавни поредак, бан барон Скерлец упутито је свима властима наредбу да одмах предузму све потребне мере како би били спречени сви напади на личности или на имаовину. Становништво треба скренути пажњу, да не онај, ко се буде у овом погледу огрешчио бити најстрожије кажњен и приморан да накнади проузроковану штету.

Интерпелације у угарском парламенту

Будим Пешта, 25. јуна. У Парламенту продужује се дискусија законског пројекта о таксама. — Олозија и даље води опструкцију. — Усвојен је предлог да седнице трају од 10 сати изјутра до 6 сати по подне. — Затим долазе интерпелације.

Граф Андраши интерпелише графа Тису: Како је се смела предвидети посета престолонаследника у Босни, кад се знају какве су тамо прилике, и то оног истог дана кад је српска народна свечаност? Али кад се већ усудило то учинити зашто нису предузеле потребне мере сигурности. На који начин се пра вла тај факат да је престолонаследник после првога атентата продужио вођњу. Који обим има србозилски покрет у Босни и Херцеговини? Је ли истина да је српско становништво претрпело велике штете. И ако је то истина, како је могуће да се томе одмах није стало на пут? Је ли тачна вест, која је јавно распростра а да сад није демантована, да конци атентата воде у Београд? Ако је ово тачно, шта ће вла радити да би кривци били кажњени, шта вла намерава да буду отклонене завере против највиших представника државе и унутрашњег поретка у земљи.

Граф Тиса узима реч:

После одвратног атентата нарочито је тешко одговарати на постављена питања. Г. посланик који је рекао да је неопростива погрешка што смо пустили престолонаследника

хоће тиме да се користи. Међутим у овој се групи налазе сви они елементи, који теже за остварење југословенских снова и који су заклетни непријатељи дуалистичког облика монархије, данашњег устава и њених виталних интереса. Угарско јавно мишљење не даје се заваравати сумњивим манифестацијама лојалности ове групе.

Што се тиче српско-хрватске коалиције и Хрвати и Срби конспиришу на један миран начин. Коалиција све се већма стапа са унионистичким елементима, чија је већина хрватска и чија верност и лојалност су ван сваке сумње. Та околност што се образовала једна јака владина већина, која отворено износи свој унионистички карактер не представља никакву опасност, него на против велику корист. Та већина има исти карактер као и у почетку и стара се не само да одржи ред у Хрватској и Славонији, него се свим силама одупире нелојалним тежњама, било у школским питањима било у питањима друге врсте. Односно Срба у Угарској њихова лојалност код велике већине је ван сумње.

Граф Андраши изјављује да министар председник није могао оправдати учинене погрешке.

Граф Тиса одговара да није никад придавао сувише малу важност југословенском питању и пориче постојање једне озбиљне агитације која не бира средства и коју пажљиво прате компетентни фактори у монархији. Већина је усвојила одговор министра председника.

На интерпелацију посланика Раковског о учешћу Србије у атентату, Граф Тиса изјављује да на ову интерпелацију може дати одговор који је дао на интерпелацију графа Андрашија, додајући да вести које су публиковане у штампи односно истраге у Сарајеву, нису аутентичне и не одговарају стању ствари у више тачака. Министар председник неће да чини исправке, ни у позитивном ни у негативном смислу, јер би на тај начин подигао вео којим треба да буде покривена истрага у циљу самога успеха. (Живо одобравање на десници). Већина је усвојила одговор.

Граф Сечењи мотивисаће своју интерпелацију на идућој седници, која је одређена за интерпелацију.

Интервенција у Србији

Беч, 26. јуна. „Најес Винер Abendblatt“ сазнаје из Ишла, да је програм, који су разматрали заједнички министри у седници односно унутарне ситуације у Босни, цар усвојио. Према томе може се очекивати једна серија измена у администрацији, у полицији, у школама, у питању о зборовима, а тако исто предвиђа се да ће погранична полиција бити строжија.

Корак аустро-угарске владе код српског кабинета биће учињен у најкраћем времену. Може се са сигурношћу рећи да овај корак неће значити прекорачавање на суверена права Србије. Ништа неће бити тражено од српске владе, што би могло бити тумачено као увреда или понижење. Стога се може очекивати да ће српска влада у пуној мери водити рачуна о захтевима Аустро-Угарске, која ће тражити да буду кажњени подстрекачи атентата престолонаследника Фране Фердинанда и да Србија предузме мере како би биле отклонене непријатности, које ће, ако и даље буду трајале, искључити односе доброга суседства.

Претње Србији

Беч, 26. јуна. Неколико бечких листова говорећи о аудијенцији графа Берхтолда код цара тврде да је кривица неколико београђана утврђена.

„Нова Слободна Преса“ сазнаје да ће Аустро-Угарска, пошто буде довршена истрага у Сарајеву тражити, не само да буду кажњени неколико личности из Београда, које су умешане у сарајевску аферу, него и гаранцију да српска влада неће толерирати велико-српску агитацију на штету Аустро-Угарске.

„Рајспост“ тражи веома одлучан корак, пошто је престиж Аустро-Угарске у опасности.

Утисак Тисине изјаве

Келн, 26. јуна. „Келнске Новине“ јављају из Берлина да је у политичким круговима изјава Тисина примљена са одобравањем.

Румунија за Вида

Драч, 26. јуна. Румунска влада поверила је банкару Кристеску из Драча да може издати потребну суму за одашилање 3000 румунских добровољаца у Албанију.

ДРОГЕРИЈА „ВАРДАР“

Краља Милана ул. 70
Преко пута новог Двора
— Телефон 21-70 —

Препоручује своје стовариште свију хемијских
препарата, овдашњих и страних специјалитета, као и
велики избор парфимерије.

120, 19—150

Поруџбине извршује брзо и тачно.

РАДЊА ПАМУКЛИЈАШКА

која постоји у вароши Обреновцу.
Тражи два машиниста за прошив
памуклије, и једног радника за фа
тирање исте. Зарада добра. Може
одмах ступити у рад.

Сопственик радње
Никола Штерић

220,1—3

УЛОГЕ

НА ШТЕДЊУ
ПРИМА

САВСКА БАНКА

БЕОГРАД—САВА

Плаћа на улоге 6 од сто
интер са годишње по по
годби и више.

Нарочито повољни усло
ви за ситне улоге родите
љима који оне својој деци
да осигурају капитални
мираз.

89,37—100

У ЗАВОДУ БЕЛОГ РУБЉА

Мице Стакковић

Краља Милана ул. бр. 59.
КОШУЉА МУШКИХ у фарби 4-50 ном.
од најјачег чешког зефира.
ГАЂЕ МУШКЕ 2-50 номад, од јаког
чешког платна комотне и добро у
шивене.

70 28—50

НОВО ОТВОРЕНА РАДЊА

готовог Мушког, Жен
ског и Дечијег ОДЕЛА

БЕНВЕНИСТИ И МАНДИЛОВИЋ

Краља Милана ул. бр. 37.
(до Браће Марковића обућари)

Има увек огроман избор
сваковрсног одела, како
за рад тако и за празничне
дане.

За унутрашњост шаље
уз доплату, ако се не до
пада прима се натраг.

197,28—100

МУШКЕ ГАЂЕ

по 2, 2-50, 3 и 4 динара комад
комотне и добро ушивене од
јаког чешког платна, израђује и
продаје

ФАБРИКА РУБЉА

М. В. ДАЧИЋА, Теразије

(до Двора — преко пута Колосеума)
211 3—5

Специјалиста за СНФИЛС

болести коже и полних
органа

Др. Драг. Т. Владисављевић

Вакциноterapiја гонореје
и свих њених компли
кација.

Преглед крви код сифилистичних
Стан: дом „Анкера“ (Теразије),
или Балканска ул. 7.

Телефон 1967. 101,18—100

У издању Социјалистичке Књи
ре изашле су нове књиге:

К. Маркс: Револуција и Контра

револуција у Немачкој. Цена 1 дин.

Д. Туцовић: Јединство покрета.

Цена 0-20 п. д.

Д. Лапчевић: За Рударе. 0-10 п. д.

Организацијама и продавцима 30% о

рабат. Поруџбине се врше само за

гоштво или дојлашом. 6—10

ДАЈЕМ НА НЕДЕЉНЕ ОТПЛАТЕ

НОВА ТРГОВИНА

ВУЧКОВИЋА И МАРКОВИЋА

до кафана „Босне“ на Славији

Препоручује леп избор чаршава за

кревете и астале, тепиха за патос

и зид, штофа за хаљине и кестиме,

делина, зефира, платна, панаме, црна

фарбарски, белог порхта, дечије и

мушко одело.

Фул Д и Е све боје.

Продаја за готово и на отплату,
одплате недељне, подумесечне и
месечне. 218,2—5

Продаја за готово и на отплату.

КОЖАРСКА ТРГОВИНА САБО И КОСТИЋ

Коларчева ул. бр. 9, Телефон 279.
ПРЕПОРУЧУЈЕ СВОЈУ СЛЕДЕЋУ РОБУ:

За обућаре све врсте коже као: бокс телећи, бокс
јунећи, шевро француски, американ
ски и немачки; ђона кропона у целим кожама и по
луткама из најбољих фабрика, оградне и све остале ко
же као и све врсте ситница које за обућаре припадају.

За папуције ђона енглеског, сомота веженог и
штампаног.

За седларе коже за седишта свињске и кравље,
вашетне, дрвенице и остало.

За ћурчије све врсте коже у боји: црне, жуте, и
црвене, зелено тирше, напрстака, ига
ла и конца.

Поред именоване робе имамо још и следећу робу
на стоваришту:

Папуча, мушких, женских и дечијих, кожных, со
мотских, плишаних и вежених у свима врстама израде
и продајемо на туче и на 1 пар.

Сунђера за прање кола, јеленске коже за прање
кола, чишћење адиђара и прозора.

Мушеме за столове и кревете у свима врстама.

Цираде за покривање кола, вагона и робе на ко
мад и на метар.

Сву робу продајемо са умереном и солидном це
ном на више и на мање.

Робу шаљемо поштом, лађом и железницом, а
свака се поруџбина тачно и брзо извршује.

122,10—60

ЛА НАЦИОНАЛ У ПАРИЗУ

НАЈВЕЋЕ ФРАНЦУСКО ОСИГУРАВАЈУЋЕ ДРУШТВО
основано 1830. године

Гаранције друштвене: преко 750,000.000. — франака

ЛА НАЦИОНАЛ отпочело је свој рад у Србији и врши све
врсте осигурања живота, по најмодернијим комбинацијама и нај
кулантнијим условима. Ближа обавештења даје: Дирекција за Краљ.
Србију, Трговачка 4. (до Кнез Михаилове ул.) као и сви овлаш
ћени агенти друштвени.

Ради сигурности својих осигураника друштво је уложило
огромне суме у српске државне обвезнице, а подрже и своју па
лату у Београду у Кнез Михаиловој ул. бр. 36. (преко пута плаца
Академије Наука). 149,8—20

НОВО ТРГОВИНА НОВО

Ломодно Мануфактурна Платнарска ИСАКА МЕДИНЕ

Кнез Михаилова улица бр. 8.

Добила је у великом избору за женске тоалете
штофова, свиле кресина воала, маркишета ејонжа, делина
панаме, фулзра, штикерја и разних других тканина, као и
дугмад, рекла, шила, позамантарије крагне, шнале, свилене
пантљике, свиле нове шошиш, и разног украса за исте.

Платна на комад за сваку употребу и то по цени од 16 дин.
комад па на више препоручује за врло доброг без штирка.

На захтев шаљем мустре. — Цене су умерене и утврђене.
170,11—20

Нова апотека у Београду

2-р. Луке Ј. Пакића

улица Краља Петра 77. — „Зерек“

Телефон 21-22.

Препоручује своје велико стовариште: лекарија, страних
и домаћих специјалитета, завојног материјала, иригатора, ми
нералних вода, минералних соли, парфимерије: руске, фран
цуске, енглеске и немачке, француског медицинског коњака,
рума и чаја.

СВЕ ДАЈЕ ПО ДРОГЕРИСКОЈ ЦЕНИ

Примљене поруџбине у месту, телефонским путем,
шље се одмах где се буде желело без икакве посебне
награде. 102, 20—100

Организованим радницима знатан попуст

ЗУБНИ ЛЕКАР

ХРИСТИНА ОРЛУШИЋ

израђује у свом модерно удешеном зубно лекарском и зубно
техничком атељеу све врсте вештачких зуба и вилица са и без
скидања (хуприје) по најусавршенијем американском систему,
златне круне, зубе на штифту, све врсте пломби. Хитне
оправке вештачких зуба и вилица.

Вађење зуба без бола. — Чишћење зуба.

Цене су најумереније тако да свако може своје поква
рене и штетне по здравље зубе заменити новим.

Организованим радницима знатан попуст.

Стан: Теразије „Дом Анкер“ Краља Милана ул. бр. 32. или
Балканска ул. бр. 7. I. спрат.

Прима од 8—12 пре и од 2—6 по подне. Недељом од 8—12 пре подне.

Организованим радницима знатан попуст

ВЕЛИКИ ИЗБОР

ОБУЋА

— мушких, женских и дечијих —
ЦРНИХ И У БОЈИ
из највећих светских фабрика

ПРЕПОРУЧУЈЕ
СТОВАРИШТЕ ОБУЋА

СИМИЋА И ЖИВАНОВИЋА

167

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

9—10

НОВО ОТВОРЕНА

МАНУФАКТУРНО-ПЛАТНАРСКА РАДЊА

Б. АВРАМА МАНДИЛА

Сарајевска ул. бр. 79. — Три Кључа —

Добила је велики избор:

Цица, Зефира, Делина и Штофа за женске хаљине.

ПЛАТНА за веш и бошчалуке; ГОТОВИХ: гаћа, кошуља,

мушког, дечијег и женског одела најновијег кроја.

Плеханих кревета, нахтмасни, вапшмасни, мзраца, шифоњера,

огледала, столица и т. д. ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ

209,4—6 Сва поштовањем Б. АВРАМ ШАНДИЛ

ДРВАРСКА РАДЊА

Миће Петровића и Милсави Николића

(НА САВИ)

има једну већу партију Шлеског угља за индустријску
употребу и продаје исти по врло јефтиној цени.

Потпуно суве Ерделске чамовине, Штајерске боро
вине и Славонске растовине — за столарску употребу.

Дрва за гориво букова и церова прве класе.

Једру нову МОТОРНУ ТЕСТЕРУ (8 коњски
снага јачине) за сечење дрва — продаје јефтино и
под повољним условима. —

192

ТЕЛЕФОН БРОЈ 1184.

8—15

Јел' истина да БЕНВЕНИСТИ И
МАНДИЛОВИЋ имају најлепше, нај
модерније и најјевтиније

ОДЕЛО!!?

Истина је, па и доказано, јер су то млади људи,
почетници, а на млађем свет остаје.

С' тога, ко жели лепо и јевтино одело нека по
сети радњу

БЕНВЕНИСТИ И МАНДИЛОВИЋ

ТЕРАЗИЈЕ — Краља Милана ул. бр. 37.

„Радничке Новине“ примају огласе по најумеренијој цени.

Одговорни уредник Илија Стојадиновић кројачки радник.

Власник Чедо Илијевић браварски радник.

Штампарија Саве Раденковића и Брата — Београд — Телефон 646.